

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมส่งเสริมนิสัย ด้านรักการอ่านสำหรับเด็กและเยาวชน กรณีศึกษา : ชุมชนบ้านหม้อ ตำบลเขวา อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลโดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงบรรยายเกี่ยวกับผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของเด็กและเยาวชน บ้านหม้อ ตำบลเขวา อำเภอเมือง จังหวัด มหาสารคาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การพัฒนากิจกรรมส่งเสริมนิสัยด้านรักการอ่าน สำหรับเด็กและเยาวชน บ้านหม้อ ตำบลเขวา อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 10 กิจกรรม

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ค่าทางสถิติเกี่ยวกับผลการพัฒนากิจกรรมส่งเสริมนิสัย ด้านรักการอ่านสำหรับเด็กและเยาวชน และถอดบทเรียนที่สะท้อนผลจากการสนทนากลุ่มของ ครูภูมิปัญญาด้านการปั้นหม้อ ผู้ปกครอง เด็กและเยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมนิสัยด้าน รักการอ่านสำหรับเด็กและเยาวชน บ้านหม้อ ตำบลเขวา อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงบรรยายเกี่ยวกับผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและ ความต้องการของเด็กและเยาวชนชุมชนบ้านหม้อ ตำบลเขวา อำเภอเมือง จังหวัด มหาสารคาม

1.1 ศึกษาสภาพพื้นที่ และประวัติความเป็นมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันของชุมชน บ้านหม้อ

ในระยะแรกของการวิจัยผู้วิจัยได้ศึกษาสภาพพื้นที่ และประวัติความเป็นมาตั้งแต่ อดีตจนถึงปัจจุบันของชุมชนบ้านหม้อ โดยการศึกษาเอกสารประวัติความเป็นมาของชุมชน บ้านหม้อ พร้อมทั้งสอบถามและสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้เฒ่าผู้แก่ ครูภูมิปัญญาและผู้นำชุมชน พบว่าเมื่อประมาณ 150 ปี มาแล้ว จังหวัดนครราชสีมาประสบกับปัญหาฝนไม่ตกตามฤดูกาล เป็นเวลาถึงประมาณ 7 ปี ประชากรได้ดิ้นรนเพื่อที่จะให้มีชีวิตรอด ชาวอำเภอโนนสูงและ อำเภอกลาง จังหวัดนครราชสีมาจึงได้อพยพเพื่อที่จะแสวงหาที่ทำมาหากินใหม่จึง ได้อพยพมา ประมาณ 10 ครอบครัว เดินทางด้วยเกวียนและเท้าในลักษณะค้าไหนอนอนนั้น ใช้เวลาเดินทาง

เป็นเวลาแรมเดือนจึงเดินทางมาถึงจังหวัดมหาสารคามและได้เลือกทำเลที่ตั้งบ้านเรือนโดยอาศัยหลักเกณฑ์ในการตั้งบ้านเรือน คือ 1) มีแหล่งน้ำที่สามารถใช้ได้ตลอดทั้งปี 2) อยู่ใกล้ตัวเมือง ซึ่งจะมีความสะดวกต่าง ๆ มากมายในการติดต่อสื่อสาร การค้าขาย และการค้ำจุนที่ จะเดินทางไปกับชุมชนใหญ่ซึ่งจะมีความเจริญเติบโตในอนาคต 3) แหล่งประกอบอาชีพ บ้านหม้อนั้นได้อาศัยดินเหนียวบริเวณแหล่งน้ำ เรียกว่า หนองเลิงเป็น เป็นวัตถุดิบในการปั้นหม้อ และต่อมาอาชีพปั้นหม้อได้กลายมาเป็นชื่อของหมู่บ้านเพราะเรียกง่ายและเข้าใจง่าย และชาวบ้านได้ยึดอาชีพปั้นหม้อเป็นอาชีพหลักเพราะทำให้มีรายได้ดีกว่าอาชีพอื่น ๆ และมีการสืบทอดอาชีพเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน

ปัจจุบัน บ้านหม้อตั้งอยู่ หมู่ที่ 11 ตำบลเขวา อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม เป็นหมู่บ้านชนบทหนึ่งที่อยู่ห่างจากตัวเมืองมหาสารคามเป็นระยะทาง 6 กิโลเมตร

ทิศเหนือ ติดกับ ตำบลเกิ้ง อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

ทิศตะวันตก ติดกับ บ้านดิว หมู่ที่ 12 ตำบลเขวา อำเภอเมือง จังหวัด

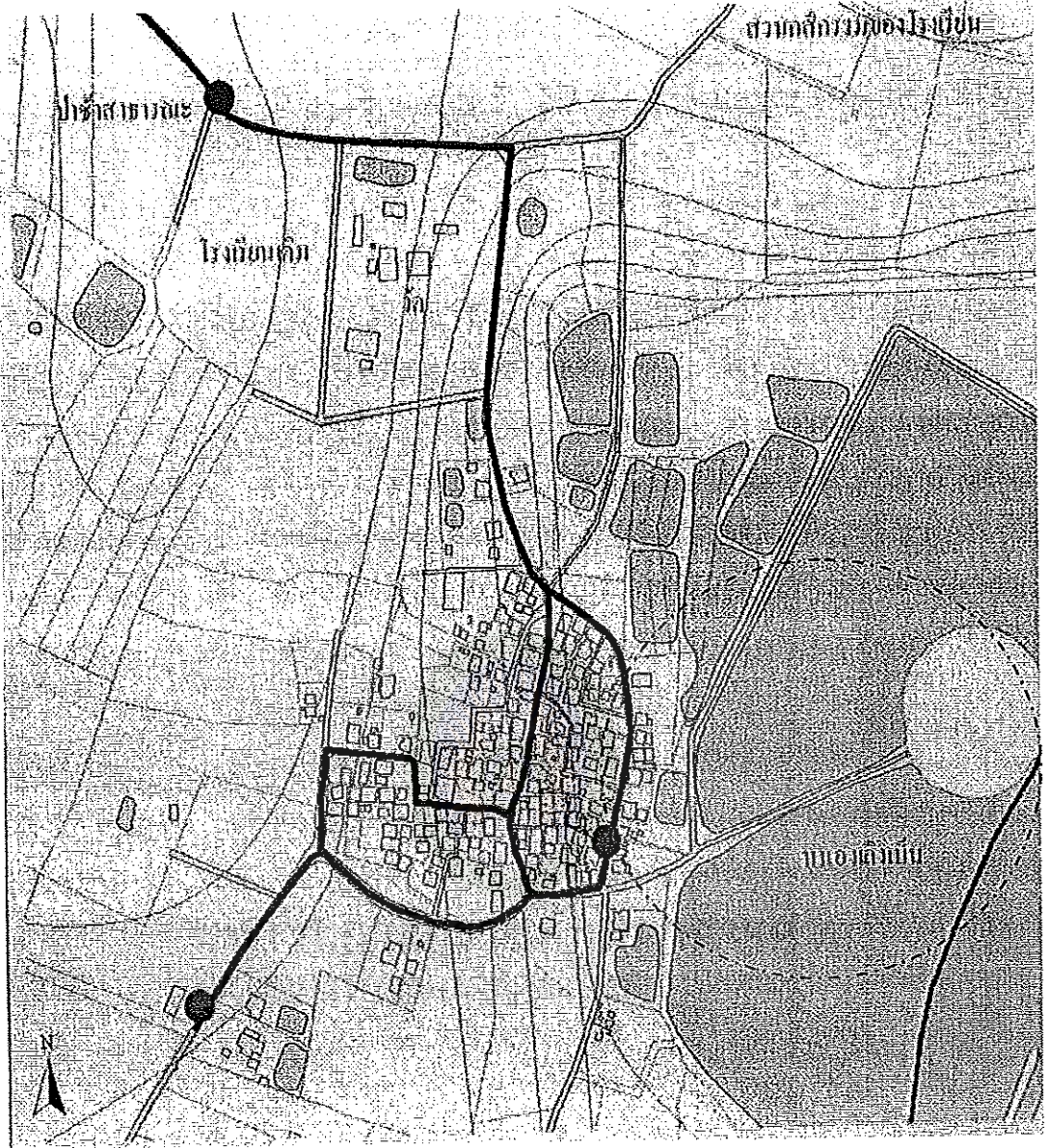
มหาสารคาม

ทิศใต้ ติดกับ ทางหลวงหมายเลข 10-14 ตำบลแวงน้อย อำเภอ

เมือง จังหวัดมหาสารคาม

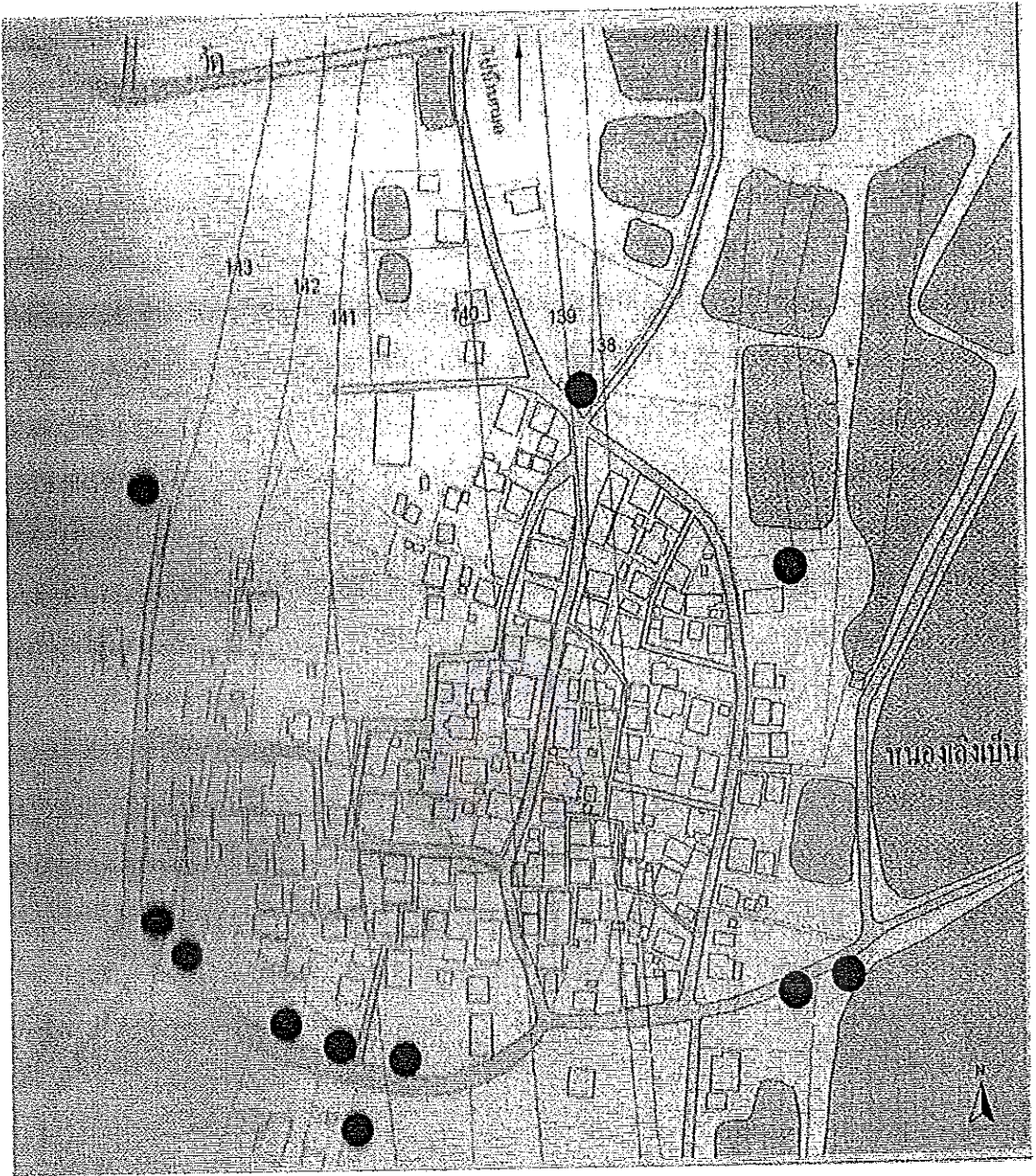
ทิศตะวันออก ติดกับ บ้านแมคและบ้านส่อง ตำบลตลาด อำเภอเมือง

จังหวัดมหาสารคาม

ภาพที่ 1 แผนที่แหล่งวัดดูดิบในการป็นหม้อ (หนองลิงเบ็น)

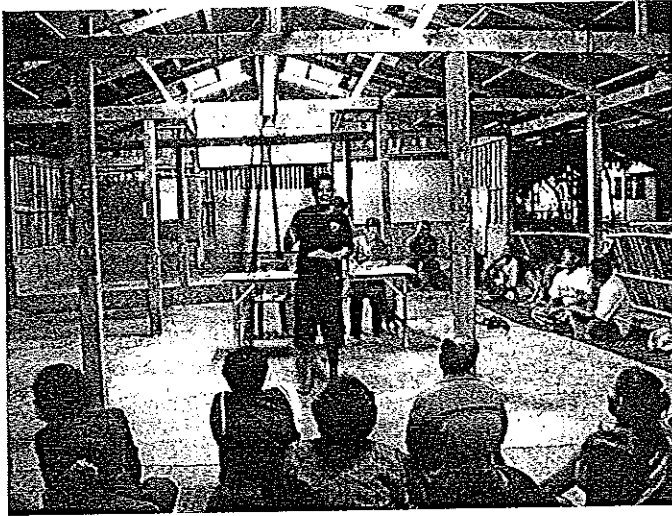

ภาพที่ 2 ● แผนที่แสดงตำแหน่งการเผาหื้อ

บ้านหม้อมีชื่อเสียงในการปั้นหม้อมาก การรวมตัวกันเป็นหมู่บ้านของบ้านหม้อเป็นแบบพื้นฐาน ซึ่งเป็นการอยู่รวมกันอย่างพี่น้องและแต่ละบ้านจะมีอุตสาหกรรมเป็นครัวเรือนคือการปั้นหม้อเป็นหลักแต่จะมีบางครอบครัวเท่านั้นที่จะมีการปั้น โอง ไห งาน แจกัน เตา รูปปั้นสัตว์ต่าง ๆ และจะปั้นตามคำสั่งของลูกค้าที่สั่งซื้อ จากการสัมภาษณ์ผู้ใหญ่บ้าน บ้านหม้อเกี่ยวกับจำนวนครอบครัวในหมู่บ้านจำนวน 149 หลังคาเรือน ประชากรในชุมชนบ้านหม้อประกอบด้วย ประชากร 476 คน ซึ่งเป็นวัยชรา 128 คน วัยผู้ใหญ่ 277 คน วัยเด็ก 71 คน จากสภาพความเป็นอยู่สะท้อนให้เห็นว่าเด็กและเยาวชนไม่มีนิสัยรักการอ่าน เนื่องจากเป็นหมู่บ้านอุตสาหกรรมมีอาชีพการปั้นหม้อ ดังนั้นจึงสอนลูกหลานในเรื่องการปั้นหม้อแต่ไม่มีใครปลูกฝังในเรื่องการอ่านเท่าที่ควร

1.2 สภาพปัญหาและความต้องการด้านการอ่านของเด็กและเยาวชนในชุมชนบ้านหม้อ

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลสภาพปัญหาพฤติกรรมนิสัยรักการอ่านของเด็กและเยาวชนบ้านหม้อที่สืบเนื่องมาจากการศึกษาสภาพพื้นที่และปัญหาสถานะการณ์ของเด็กและเยาวชนในชุมชนบ้านหม้อ โดยใช้แบบประเมินพฤติกรรม การสนทนากลุ่มและสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน ครอบครัวเด็กและเยาวชน อายุ 7-15 ปีจำนวน 20 ครอบครัว เพื่อศึกษาสภาพปัญหา ลักษณะการสร้างนิสัยด้านการอ่านของเด็กและเยาวชน พบว่า ครอบครัวจำนวน 17 ครอบครัวมีปัญหาในการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชน คือ เด็กอ่านหนังสือไม่ออกและขาดการปลูกฝังให้มีนิสัยรักการอ่าน มีความสนใจในด้านการอ่านค่อนข้างน้อย เนื่องจากเอาเวลาว่างไปทำกิจกรรมอื่นซึ่งเป็นกิจกรรมที่น่าสนใจสำหรับเด็กมากกว่าการอ่านหนังสือ ครูภูมิปัญญา ผู้นำ ผู้วิจัยและอีก 3 ครอบครัวได้รวมตัวกันปรึกษาหารือ พุดคุยที่จะร่วมกันช่วยส่งเสริมปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้กับเด็กและเยาวชนชุมชนบ้านหม้อ และในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นชาวบ้านหม้อ จึงปรับสภาพบ้านและร่วมกับครูภูมิปัญญาด้านการปั้นหม้อจึงช่วยกันพัฒนากิจกรรมส่งเสริมนิสัยด้านการอ่านสำหรับเด็กและเยาวชน ได้นำเสนอแนวคิดและอยากให้เกิดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสำหรับเด็กและเยาวชนขึ้น

ภาพที่ 3 การร่วมสนทนากลุ่ม

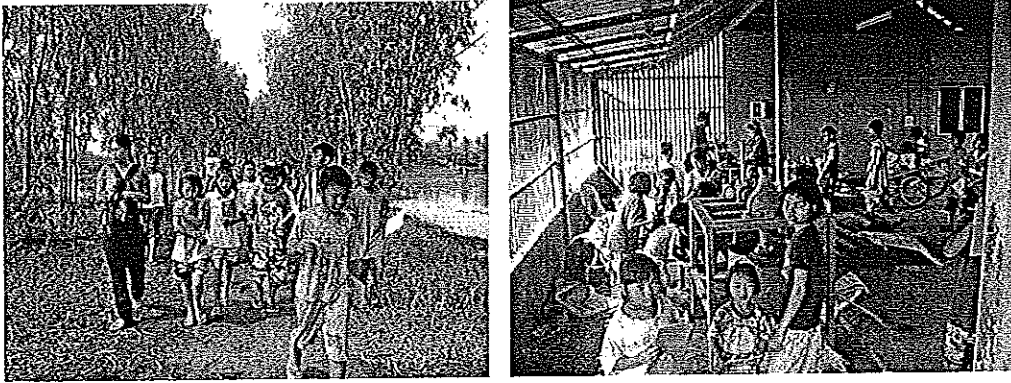
- ผู้ปกครอง : เราจะทำอย่างไรดีเด็กถึงจะอยากอ่านหนังสือ
 ผู้นำ : ก็ให้เด็กทำกิจกรรมที่น่าสนใจและได้อ่านหนังสือ
 ครุภูมิปัญญา : ถ้าอย่างนั้นก็ให้เกี่ยวกับชุมชนบ้านหม้อด้วยดีไหม

ผู้วิจัยอยู่ในฐานะที่เป็นลูกหลานของผู้นำชุมชนและเป็นอาสาสมัครเข้าร่วมประชุมกลุ่มผู้นำชุมชนและชาวบ้านที่ได้มาสนทนากันเพื่อจัดทำโครงการส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนห่างไกลยาเสพติด จึงจัดโครงการกีฬาและห้องสมุดเคลื่อนที่ ผู้วิจัยจึงอาสาที่จะจัดทำกิจกรรมที่ส่งเสริมการอ่านขึ้นเพื่อพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมรักการอ่านผ่านกิจกรรมการเรียนรู้การปั้นหม้อจากประสบการณ์จริง โดยรวมกลุ่มครุภูมิปัญญา ผู้ปกครอง ผู้วิจัย เด็กและเยาวชน ได้ร่วมกันจัดตั้งกลุ่มเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมสืบสานอาชีพการปั้นหม้อในชุมชนบ้านหม้อ

ผู้วิจัยพบว่าได้มีการจัดทำเอกสารเพื่อเผยแพร่ความรู้ภายในหมู่บ้านแล้ว แต่เด็กศึกษาค้นคว้าน้อยมากผู้วิจัยจึงร่วมกันเชื่อมโยงความคิดการปั้นหม้อผ่านชิ้นงานด้านนิทานสำหรับเด็ก ๆ และเยาวชน ซึ่งทำให้พบกิจกรรมที่สร้างชิ้นงานนี้เป็นการสะท้อนผลจากประสบการณ์สร้างชิ้นงานผ่านการถ่ายทอดครุภูมิปัญญาสู่ตัวอักษร โดยใช้กระบวนการเขียนเนื้อเรื่อง วาดรูปภาพประกอบ พร้อมเขียนเนื้อเรื่องและมีการอ่านทบทวนเนื้อหาส่งผลให้เด็กและเยาวชนที่สร้างสรรค์ชิ้นงานปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน โดยเด็กและเยาวชนยังไม่รู้ตัว

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การพัฒนากิจกรรมส่งเสริมนิสัยด้านรักการอ่านสำหรับเด็กและ
 เยาวชน บ้านหม้อ ตำบลเขวา อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 10 กิจกรรม
 การพัฒนากิจกรรมส่งเสริมนิสัยด้านรักการอ่านสำหรับเด็กและเยาวชน บ้านหม้อ
 ตำบลเขวา อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ดำเนินการ โดยการวิเคราะห์หลักการ
 วัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม และการประเมินผลจากแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบ
 ร่วมมือและกิจกรรมการป็นระหว่างผู้วิจัย ครูภูมิปัญญา ผู้ปกครอง และผู้นำชุมชน โดยบูรณา
 การกิจกรรมกับวิถีการดำเนินชีวิตของคนในชุมชนบ้านหม้อเพื่อให้เกิดนิสัยด้านรักการอ่าน
 กิจกรรมการส่งเสริมนิสัยด้านรักการอ่านที่ร่วมกันสร้างนั้น มีจำนวน 10 กิจกรรม ดังนี้
 กิจกรรมที่ 1) นิทานเล่มเล็กชุมชนบ้านหม้อ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ให้เด็กและเยาวชนได้
 ศึกษาเกี่ยวกับชุมชนที่ตัวเองอยู่อาศัยและสามารถเล่า ถ่ายทอดออกมาเป็นหนังสือ
 ประวัติศาสตร์ชุมชนได้ กิจกรรมที่ 2) ปั่นดินเล่าเรื่อง เป็นกิจกรรมที่นำอาชีพที่มีอยู่ในหมู่บ้าน
 มาเป็นตัวดำเนินเรื่อง กิจกรรมที่ 3) การ์ดสื่อรักบ้านเกิดฉัน เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กรัก
 ท้องถิ่นชุมชนบ้านหม้อและถ่ายทอดออกมาเป็นการ์ดที่ทำเองด้วยฝีมือเด็กและเยาวชน
 กิจกรรมที่ 4) เชื่อมชีวิตชีวิต เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กอ่านและศึกษาเกี่ยวกับชุมชน โดย
 ศึกษาในหัวข้อที่ตนเองได้รับมอบหมายหรือตามใบเชื่อมโยง กิจกรรมที่ 5) หนึ่งวันหนึ่งข่าว
 ส่งเสริมและกระตุ้นให้เด็กและเยาวชนสนใจอ่านศึกษาเกี่ยวกับข่าวสารที่เกิดขึ้น โดยเน้นให้เด็ก
 และเยาวชนเขียนและอ่านสรุปรายงานข่าวที่กับบ้านหม้อ กิจกรรมที่ 6) ธรรมชาติบำบัดบ้านหม้อ
 เล่นเกมจับคู่คำสุภาษิต ถ้าใครหาคู่ไม่เจอสามารถเปิดดูในหนังสือเป็นการเน้นการศึกษาค้นคว้า
 หาความรู้โดยการอ่าน กิจกรรมที่ 7) ปริศนาพาเพลินรักการอ่าน ให้แข่งขันกันตอบคำถาม
 กิจกรรมที่ 8) นิทานสัจธรรมสอนน้องรักอ่าน เป็นกิจกรรมที่สอนน้องพาน้องหัดอ่านหนังสือ
 กิจกรรมที่ 9) เล่าเรื่องนิทานผ่านหนังสือ จัดกิจกรรมการเล่าเรื่องจากหนังสือที่ฉันชอบ
 กิจกรรมที่ 10) เติมแต่งจินตนาการนิทานส่งเสริมการอ่าน ให้เด็กแต่งนิทานเกี่ยวกับชุมชน ซึ่ง
 มีผลการพัฒนากิจกรรม ดังนี้

ภาพที่ 4 กิจกรรมที่ 1 นิทานเล่มเล็กชุมชนบ้านหม้อ

กิจกรรมที่ 1 นิทานเล่มเล็กชุมชนบ้านหม้อ

จัดกิจกรรมที่ 1 นิทานเล่มเล็กชุมชนบ้านหม้อ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ให้เด็กและเยาวชน ได้ศึกษาเกี่ยวกับชุมชนที่ตัวเองอยู่อาศัย และสามารถเล่าเรื่อง ถ่ายทอดออกมาเป็นหนังสือประวัติศาสตร์ชุมชนได้

1. นำเด็กเข้าพบผู้นำชุมชน คือ นายสมทรง (ผู้ใหญ่บ้าน) และได้รับฟังประวัติความเป็นมาของหมู่บ้านรวมถึงอาชีพการปั้นหม้อ
2. ผู้วิจัยร่วมกับเด็กและเยาวชนเดินสำรวจภายในบริเวณหมู่บ้านว่าการปั้นหม้อต้องมีวัสดุการปั้น จึงได้รู้ว่าดินเหนียวที่ใช้ในการปั้นนั้นมาจากหนองน้ำในหมู่บ้าน คือ หนองเลิงเป็น
3. เมื่อรู้ถึงที่มาจึงให้เด็กร่วมกันสรุปโดยให้แบ่งกลุ่มๆละ 5 คน ร่วมกันเขียนภาพลงในสมุดวาดเขียน พร้อมเขียนคำบรรยายประกอบภาพและออกมาเล่าให้เพื่อนกลุ่มอื่นฟัง

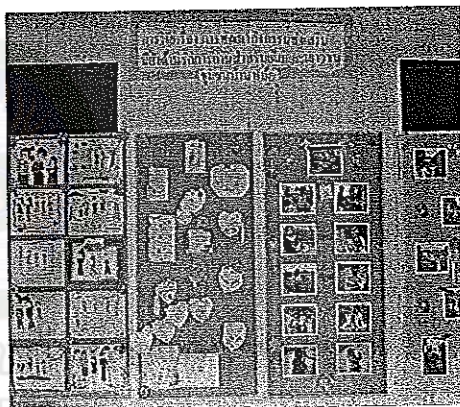
ภาพที่ 5 กิจกรรมที่ 2 ปั้นดินเล่าเรื่อง

กิจกรรมที่ 2 ปั้นดินเล่าเรื่อง

จัดกิจกรรมที่ 2 เป็นกิจกรรมที่นำอาชีพที่มีอยู่ในหมู่บ้านมาเป็นตัวดำเนินเรื่อง ให้เด็กแต่งนิทานเกี่ยวกับชุมชน เป็นการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน โดยผ่านกระบวนการปั้น มีขั้นตอนดังนี้

1. ให้เด็กปั้นดินเป็นรูปสิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้านที่ตนเองคิดว่าได้ใช้และเป็นประโยชน์
2. หลังจากปั้นดินเสร็จแล้วให้เด็กวาดภาพและเขียนประโยชน์ถึงสิ่งที่คุณได้ปั้นลงในกระดาษ
3. ให้เด็กเล่าว่าสิ่งที่ตนปั้นและเขียนลง ไปนั้นเป็นประโยชน์กับตนเองอย่างไรบ้าง และสิ่งที่ได้จากกิจกรรมนี้คือ รูปปั้นและรูปวาด(นิทานหน้าเดียว)

ภาพที่ 6 กิจกรรมที่ 3 การ์ดสื่อรักบ้านเกิดถิ่น

กิจกรรมที่ 3 การ์ดสื่อรักบ้านเกิดถิ่น

จัดกิจกรรมที่ 3 เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กรักท้องถิ่นชุมชนบ้านหม้อและถ่ายทอดออกมาเป็นการ์ดที่ทำเองด้วยฝีมือเด็กและเยาวชน มีขั้นตอนดังนี้

1. จัดเตรียมอุปกรณ์สำหรับทำการ์ดให้เด็กและเยาวชน
2. ให้เด็กจัดกลุ่มเป็น 4 กลุ่ม โดยคละชายหญิงต้องอยู่กลุ่มเดียวกัน ให้เด็กภายในกลุ่มร่วมกันจัดทำการ์ดในหัวข้อ “เรารักชุมชนบ้านหม้อ”
3. หลังจากที่ได้จัดทำการ์ดเสร็จแล้วให้เด็กช่วยกันทั้งหมดทุกกลุ่มจัดนำเสนอผลงานในรูปแบบนิทรรศการ

ภาพที่ 7 กิจกรรมที่ 4 เชื่อมชีวิตชีวิต

กิจกรรมที่ 4 เชื่อมชีวิตชีวิต

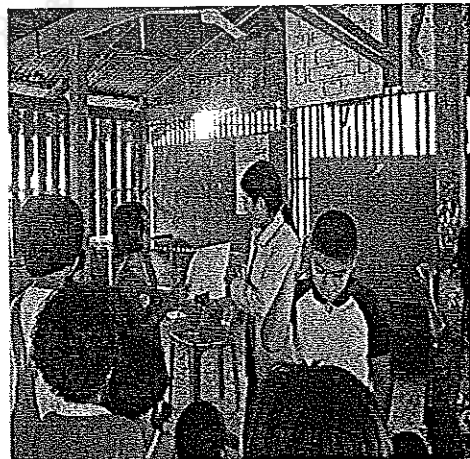
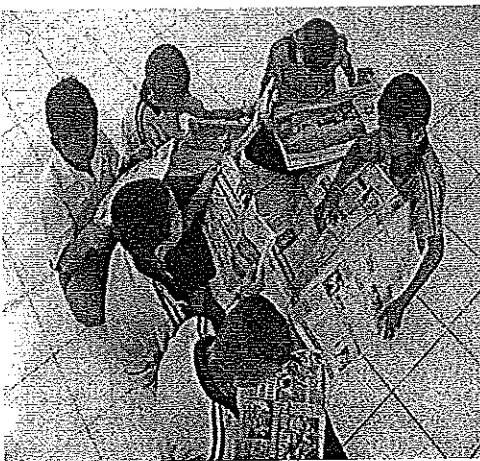
จัดกิจกรรมที่ 4 เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กอ่านและศึกษาเกี่ยวกับชุมชนโดยศึกษาในหัวข้อที่ตนเองได้รับมอบหมายหรือตามใบเชื่อมโยง มีขั้นตอนดังนี้

1. จัดทำเชื่อมโยง 10 ใบ ซึ่งในแต่ละใบจะมีข้อความเกี่ยวกับหมู่บ้าน

2. ให้เด็กเวียนกันเสียงเชื่อมโยงใครได้หมายเลขใดก็ให้อ่านคำถามในใบ

เชื่อมโยงและให้ค้นคว้าหาคำตอบ ซึ่งคำถามแต่ละหมายเลขจะเกี่ยวกับชุมชนบ้านหม้อ ถ้าใครหาคำตอบได้ทันเวลา 5 นาที จะมีรางวัลให้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

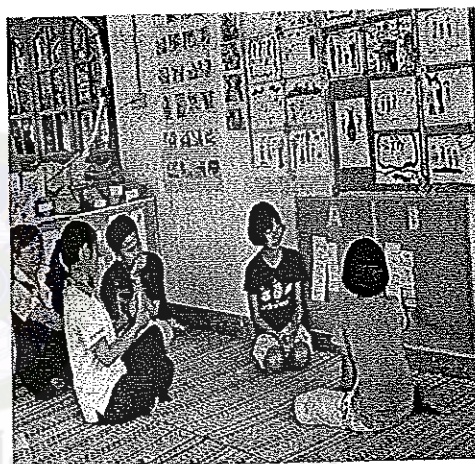

ภาพที่ 8 กิจกรรมที่ 5 หนึ่งวันหนึ่งข่าว

กิจกรรมที่ 5 หนึ่งวันหนึ่งข่าว

จัดกิจกรรมที่ 5 ส่งเสริมและกระตุ้นให้เด็กและเยาวชนสนใจอ่านศึกษาเกี่ยวกับข่าวสารที่เกิดขึ้น โดยเน้นให้เด็กและเยาวชนเขียนและอ่านสรุปรายงานข่าวที่เกี่ยวกับบ้านหม้อ มีขั้นตอนดังนี้

1. กิจกรรมนี้เด็กและเยาวชนเปรียบเสมือนนักข่าวตัวน้อย ผู้วิจัยให้เด็กแต่ละคนศึกษารูปแบบการเขียนและอ่านหนังสือพิมพ์หรือวารสาร
2. ให้เด็กและเยาวชนเขียนข่าวเกี่ยวกับหมู่บ้าน พร้อมกับอ่านข่าวเปรียบเสมือนว่าตนเองเป็นนักอ่านข่าวเสียเอง

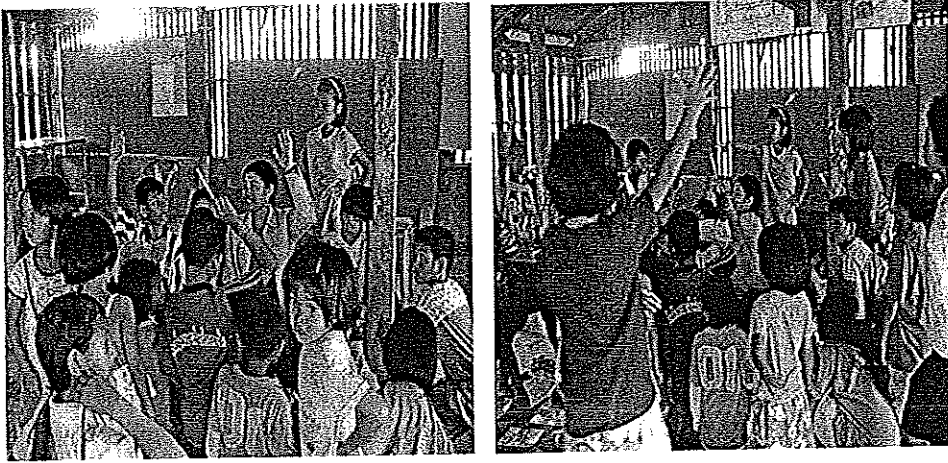
ภาพที่ 9 กิจกรรมที่ 6 ھرรมาสุภามิตป้ันหม้อ

กิจกรรมที่ 6 ھرรมาสุภามิตป้ันหม้อ

จัดกิจกรรมที่ 6 เล่นเกมจับคู่คำสุภามิต ถ้าใครหาคู่ไม่เจอสามารถเปิดดูในหนังสือ เป็นการอ่านที่ต้องศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง มีขั้นตอน ดังนี้

1. จัดเตรียมบัตรคำเกมھرรมากับสุภามิตไว้ให้เด็กและเยาวชน เป็นบัตรคำสุภามิตที่ไม่ได้ต่อกัน
2. ให้เด็กจัดทีมเพื่อแข่งขันกันต่อคำสุภามิตและบอกความหมายของคำ ใช้เวลาในการแข่งคู่ละ 10 นาที
3. ถ้าทีมใดต่อคำไม่ได้สามารถค้นหาได้ในหนังสือที่จัดเตรียมไว้ให้แต่ต้องทันเวลาที่กำหนดให้ ทีมใดเสร็จก่อนเป็นฝ่ายชนะ

ภาพที่ 10 กิจกรรมที่ 7 ปริศนาพาเพลินรักการอ่าน

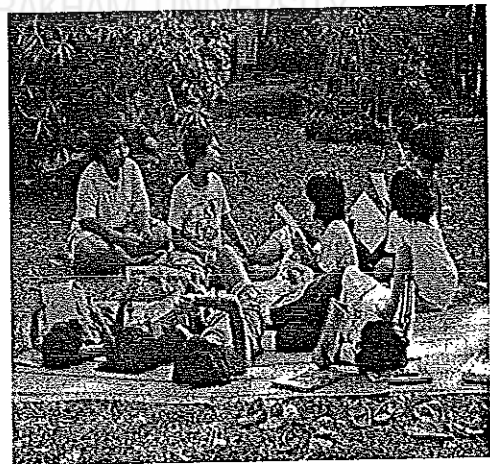
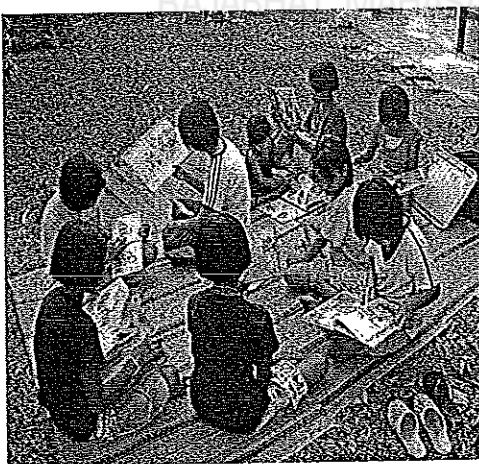
กิจกรรมที่ 7 ปริศนาพาเพลินรักการอ่าน

จัดกิจกรรมที่ 7 ให้แข่งขันกันตอบคำถาม มีขั้นตอน ดังนี้

1. จัดเตรียมชุดคำถามที่สามารถค้นคว้าหาคำตอบได้จากหนังสือที่จัดไว้ให้

2. ผู้วิจัยอ่านคำถามแล้วให้เด็กและเยาวชนค้นหาคำตอบจากหนังสือที่

จัดเตรียมไว้ให้ ถ้าใครตอบได้ให้ยกมือขึ้นตอบถ้าใครตอบคำถามได้จะผ่านกิจกรรมนี้แต่ถ้าใครตอบผิดและตอบไม่ได้เลยจะถูกลงโทษตามความเห็นของเพื่อน ๆ แต่ต้องอยู่ในความเหมาะสมและเป็นไปได้

ภาพที่ 11 กิจกรรมที่ 8 นิทานสัญจรสอนน้องรักการอ่าน

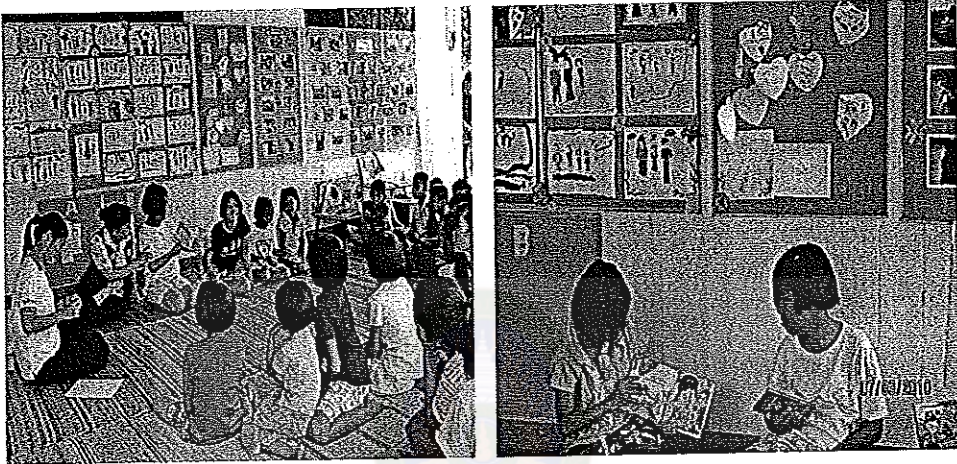
กิจกรรมที่ 8 นิทานสัญจรสอนน้องรักอ่าน

จัดกิจกรรมที่ 8 เป็นกิจกรรมที่สอนน้องพาน้องหัดอ่านหนังสือ มีขั้นตอนดังนี้

1. จัดเตรียมหนังสือนิทานไว้สำหรับให้เด็กและเยาวชน

2. นำหนังสือนิทานที่เตรียมไว้ไปให้เด็กและเยาวชนอ่านตามความสนใจ

พร้อมคอยให้คำแนะนำช่วยเหลือในการอ่านเมื่อเกิดปัญหา “พี่คะ คำนี้อ่านว่าอย่างไรคะ...”

ภาพที่ 12 กิจกรรมที่ 9 เล่าเรื่องนิทานผ่านหนังสือ

กิจกรรมที่ 9 เล่าเรื่องนิทานผ่านหนังสือ

จัดกิจกรรมที่ 9 จัดกิจกรรมการเล่าเรื่องจากหนังสือที่ชื่นชอบ มีขั้นตอน ดังนี้

1. เป็นกิจกรรมต่อเนื่องจากกิจกรรมที่ 8 เมื่อเด็กและเยาวชนอ่านหนังสือ

แล้ว กำหนดให้เด็กแต่ละคนเลือกหนังสือที่ชื่นชอบมาคนละ 1 เรื่อง

2. ให้เด็กและเยาวชนเล่าเรื่องจากที่ได้อ่านมาให้เพื่อนฟังพร้อมทั้งบอกด้วย
ว่าที่ชอบหนังสือนั้นเพราะอะไร

ภาพที่ 13 กิจกรรมที่ 10 เดิมแต่งจินตนาการนิทานส่งเสริมการอ่าน

กิจกรรมที่ 10 เดิมแต่งจินตนาการนิทานส่งเสริมการอ่าน

จัดกิจกรรมที่ 10 จากการจัดกิจกรรมมาทั้งหมดให้เด็กและเยาวชนแต่งนิทานเกี่ยวกับชุมชน มีขั้นตอนดังนี้

1. ให้เด็กและเยาวชนแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 5 คน
2. ให้เด็กและเยาวชนช่วยกันแต่งนิทานที่เกี่ยวกับชุมชนบ้านหม้อแล้วเขียน

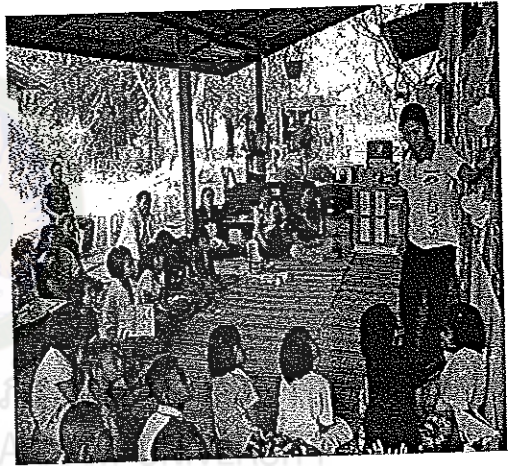
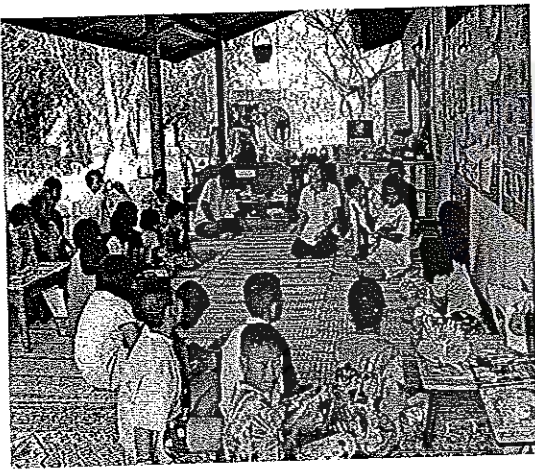
ภาพวาดระบายสีให้เป็นเรื่องราวตามที่ต้องการ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ค่าทางสถิติเกี่ยวกับผลการพัฒนากิจกรรมส่งเสริมนิสัยด้านรักการอ่านสำหรับเด็กและเยาวชน และถอดบทเรียนที่สะท้อนผลจากการสนทนากลุ่มของผู้นำ ครูภูมิปัญญาด้านการปั้นหม้อ ผู้ปกครอง เด็กและเยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมนิสัยด้านรักการอ่านสำหรับเด็กและเยาวชนบ้านหม้อ ตำบลเวา อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

หลังจากดำเนินการตามแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยด้านรักการอ่าน จำนวน 10 กิจกรรม คือ กิจกรรมที่ 1) นิทานเล่มเล็กชุมชนบ้านหม้อ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ให้เด็กและเยาวชนได้ศึกษาเกี่ยวกับชุมชนที่ตัวเองอยู่อาศัยและสามารถเล่าถ่ายทอดออกมาเป็นหนังสือประวัติศาสตร์ชุมชนได้ กิจกรรมที่ 2) ปั้นดินเล่าเรื่อง เป็นกิจกรรมที่นำอาชีพที่มีอยู่ในหมู่บ้านมาเป็นตัวดำเนินเรื่อง กิจกรรมที่ 3) การ์ดสื่อรักบ้านเกิดฉัน เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กรักท้องถิ่นชุมชนบ้านหม้อและถ่ายทอดออกมาเป็นการ์ดที่ทำเองด้วยฝีมือเด็กและเยาวชน กิจกรรมที่ 4) เชื่อมชีวิตชีวีต เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กอ่านและศึกษาเกี่ยวกับชุมชนโดยศึกษาในหัวข้อที่ตนเองได้รับมอบหมายหรือตามใบเชื่อมโยง กิจกรรมที่ 5) หนึ่งวันหนึ่งข่าว

ส่งเสริมและกระตุ้นให้เด็กและเยาวชนสนใจอ่านศึกษาเกี่ยวกับข่าวสารที่เกิดขึ้น โดยเน้นให้เด็กและเยาวชนเขียนและอ่านสรุปรายงานข่าวที่กับบ้านหม้อ กิจกรรมที่ 6) ھرรษาสุภายิตปั้นหม้อเล่นเกมจับคู่คำสุภายิต ถ้าใครหาคู่ไม่เจอสามารถเปิดดูในหนังสือเป็นการเน้นการศึกษาค้นคว้าหาความรู้โดยการอ่าน กิจกรรมที่ 7) ปรึศนาพาเพลินรักการอ่าน ให้แข่งขันกันตอบคำถาม กิจกรรมที่ 8) นิทานสัจจรสอนน้องรักอ่าน เป็นกิจกรรมที่สอนน้องพาน้องหัดอ่านหนังสือ กิจกรรมที่ 9) เล่าเรื่องนิทานผ่านหนังสือ จัดกิจกรรมการเล่าเรื่องจากหนังสือที่ชื่นชอบ กิจกรรมที่ 10) เต็มแต่งจินตนาการนิทานส่งเสริมการอ่าน เป็นกิจกรรมที่ให้เด็กและเยาวชนแต่งนิทานเกี่ยวกับชุมชน เมื่อจัดครบ 10 กิจกรรม ผู้วิจัยได้นำแบบประเมินพฤติกรรมให้กับผู้ปกครองเพื่อได้ประเมินพฤติกรรมเด็กและเยาวชน พร้อมทั้งจัดสนทนากลุ่มอีกครั้ง ดังภาพ

ภาพที่ 14 การจัดสนทนากลุ่ม

ภาพที่ 15 ช่วยกันสรุปสิ่งที่ได้จากการจัดกิจกรรม

จากการใช้แบบประเมินพฤติกรรมนิสัยด้านการอ่านสำหรับเด็กและเยาวชน
ชุมชนบ้านหม้อก่อนการจัดกิจกรรม โดยให้ผู้ปกครองเป็นผู้ประเมินพฤติกรรมนิสัยด้านการ
อ่าน สรุปได้ดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ 1 สรุปคะแนนนิสัยรักการอ่านสำหรับเด็กและเยาวชนก่อนการวิจัย

ชื่อ-สกุล	1. อ่านหนังสืออย่างตั้งใจ	2. หมั่นศึกษาค้นคว้า โดยการอ่านจากแหล่งข้อมูล	3. มีหนังสือติดตัวไว้อ่านในทุกสถานที่	4. แสวงหาความรู้ โดยการอ่านด้วยตนเอง	5. หาเวลาเพื่ออ่านเป็นประจำ	6. ออกกได้รับหนังสือเป็นรางวัล	7. อ่านด้วยความเพลิดเพลิน	8. อ่านหลังเลิกเรียน	9. อ่านขณะรอทำสิ่งอื่น	10. ใ้หนังสือเป็นแหล่งข้อมูล	11. อ่านสิ่งพิมพ์ต่างๆ	12. ติดตามอ่านข่าวสาร	13. ใ้เวลว่างในการอ่านมากกว่า	14. กระตือรือร้น ในการแสวงหาความรู้ โดยการอ่าน	15. อ่านวัสดุสิ่งพิมพ์อย่างมีความสุข
ค.ช. กิตติศักดิ์ ศรีภพ	3	4	3	2	4	2	4	5	2	3	2	2	2	4	3
ค.ญ. สุลาวัลย์ สอนพร	3	3	3	3	2	2	2	3	3	4	3	2	3	3	4
ค.ญ. พันทิวา คำศิริรักษ์	3	2	4	4	2	2	4	2	2	2	2	3	2	3	3
ค.ญ. ศศิวิมล คำสารีรักษ์	4	4	2	4	3	2	4	4	3	3	3	4	3	2	2
ค.ญ. อริสา ปุกสันเทียะ	4	4	4	3	4	4	4	4	4	4	4	5	5	4	5
ค.ช. กิตติศักดิ์ พรหมเกาะ	3	3	4	3	4	2	3	3	3	3	4	2	4	4	3
ค.ช. ปณัฐชัย อังกาบ	4	4	2	3	4	3	4	2	2	4	2	3	2	3	2
ค.ช. สุเมธ แสนอามาตย์	4	2	3	3	3	3	2	3	4	3	4	3	3	3	2
ค.ญ. ธิลาวัลย์ ธรรมรักษ์	4	3	4	4	3	2	2	4	2	3	3	3	2	2	3
ค.ญ. ขวัญฤทัย จงกลกลาง	3	3	4	3	3	3	3	4	3	2	2	4	4	3	2
ค.ญ. ฤดาพร คำศิริรักษ์	3	4	2	4	4	4	2	2	3	4	2	4	4	3	3
ค.ญ. กนกมาศ บริหาร	3	2	4	2	2	3	2	2	2	3	4	2	2	3	2
ค.ญ. ศิริพร ไชยโยชน์	4	4	4	5	3	4	4	5	4	3	4	4	5	4	4
ค.ช. พัฒนา สิงห์ออย	4	3	4	4	4	4	5	4	4	4	4	5	4	4	4
ค.ช. ศราวุธ พรหมเกาะ	3	4	2	3	4	5	3	4	3	3	3	4	2	2	2
ค.ช. พัฒนพล อรทัย	3	2	3	2	2	2	2	3	3	4	4	2	3	4	4
ค.ญ. กัลยา บุญเหลือ	3	3	3	3	3	3	2	3	3	3	3	5	2	3	3
ค.ญ. กุลนุช บุตรโพธิ์	3	3	3	3	4	3	1	4	3	3	4	3	2	2	3
รวมคะแนน	66	63	64	66	64	60	58	70	58	63	63	67	61	61	61
เฉลี่ย	3.3	3.15	3.2	3.3	3.2	3	2.9	3.5	2.9	3.15	3.15	3.35	3.05	3.05	3.05

จากตารางที่ 1 คะแนนนิสัยรักการอ่านคิดเป็น 75 %

จากการใช้แบบประเมินพฤติกรรมนิสัยด้านรักการอ่านสำหรับเด็กและเยาวชน
ชุมชนบ้านหม้อหลังการจัดกิจกรรม โดยให้ผู้ปกครองเป็นผู้ประเมินพฤติกรรมนิสัยด้านรักการ

อ่าน สรุป ได้ดังนี้

ตารางที่ 2 สรุปคะแนนนิสัยรักการอ่านสำหรับเด็กและเยาวชนหลังการวิจัย

ชื่อ-สกุล	1. อ่านหนังสืออย่างตั้งใจ	2. หนังสือที่อ่านแล้วน่าสนใจ	3. มีหนังสือติดตัวไว้อ่านในทุกสถานที่	4. แสวงหาความรู้โดยการอ่านด้วยตนเอง	5. หาเวลาเพื่ออ่านเป็นประจำ	6. อยากรู้หนังสือเป็นรางวัล	7. อ่านด้วยความเพลิดเพลิน	8. อ่านหลังเลิกเรียน	9. อ่านขณะรอทำสิ่งอื่น	10. ใช้หนังสือเป็นแหล่งข้อมูล	11. อ่านสิ่งพิมพ์ต่างๆ	12. คิดตามอ่านข่าวสาร	13. ใช้เวลาว่างในการอ่านมากกว่า	14. กระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้โดยการอ่าน	15. อ่านวัสดุสิ่งพิมพ์อย่างมีความสุข
ค.ช. กิตติศักดิ์ ศรีภพ	4	4	3	4	4	4	4	5	4	3	3	4	3	4	3
ค.ญ. สุภารัตน์ สอนพร	3	4	5	3	5	4	5	3	5	4	3	4	3	4	4
ค.ญ. พันทิวา คำศิริรักษ์	3	5	4	5	4	3	4	4	4	3	4	3	5	4	5
ค.ญ. ศศิวิมล คำสารีรักษ์	4	4	4	4	5	4	4	4	4	5	5	4	4	5	5
ค.ญ. อริสา ปุกสันเทียะ	4	4	5	4	5	4	5	4	4	5	4	5	5	5	5
ค.ช. กิตติศักดิ์ พรหมเกาะ	5	4	4	5	4	4	3	3	5	3	4	5	4	5	4
ค.ช. ปณัฐชัย อังกาบ	5	4	4	5	4	5	4	4	4	4	5	5	5	4	5
ค.ช. นิพนธ์ พรหมประามข	4	4	4	4	5	4	4	4	5	3	4	5	4	5	5
ค.ญ. ชิธารัตน์ ชรรมรัมย์	4	5	4	4	5	3	4	4	4	3	3	5	4	5	4
ค.ญ. ขวัญฤทัย จงกลกลาง	3	4	4	3	5	3	4	4	5	4	5	4	5	3	5
ค.ญ. ลดาพร คำศิริรักษ์	5	4	5	4	4	4	4	3	4	4	5	4	4	3	4
ค.ญ. กนกมาศ บริหาร	3	5	4	3	5	4	4	5	5	3	4	4	4	3	5
ค.ญ. ศิริพร ไชยโยชน์	4	5	4	5	4	4	5	5	4	5	4	4	5	4	4
ค.ช. พัฒมา สิงห์ออย	4	5	5	4	5	4	5	5	4	4	4	5	5	4	4
ค.ช. สราวุธ พรหมเกาะ	4	5	4	4	4	5	5	4	4	5	3	4	5	4	5
ค.ช. พัฒนพล อรทัย	4	5	4	3	4	4	5	3	4	4	4	5	3	4	4
ค.ญ. นกัศกร วันคุ้ม	5	4	4	5	4	4	5	5	3	4	4	5	5	3	5
ค.ญ. กุลนุช บุตรโพธิ์	3	5	4	4	5	4	3	4	4	5	4	3	5	4	3
รวมคะแนน	78	89	81	82	89	79	85	80	85	79	81	86	86	80	89
เฉลี่ย	3.9	4.45	4.05	4.1	4.45	3.95	4.25	4	4.25	3.95	4.05	4.3	4.3	4	4.45

จากตารางที่ 2 คะแนนนิสัยรักการอ่านคิดเป็น 83.26 %

สรุป การนำคะแนนที่ได้จากแบบประเมินพฤติกรรมนิสัยด้านการอ่านสำหรับเด็ก และเยาวชนชุมชนบ้านหม้อ ก่อน-หลัง ผลการวิเคราะห์ค่าทางสถิติเกี่ยวกับผลการพัฒนา กิจกรรมส่งเสริมนิสัยด้านการอ่านสำหรับเด็กและเยาวชน ดังตารางเปรียบเทียบ

ภาพที่ 16 เปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมนิสัยรักการอ่านก่อนและหลังการวิจัย

จากกราฟสรุปได้ว่า ผลการวิเคราะห์ค่าทางสถิติเกี่ยวกับผลการพัฒนากิจกรรมส่งเสริมนิสัยด้านการอ่านสำหรับเด็กและเยาวชนชุมชนบ้านหม้อ ตำบลเขวา อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ก่อนการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยด้านการอ่านเด็กและเยาวชนมีคะแนนนิสัยการอ่านคิดเป็น 75% และหลังการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยด้านการอ่านเด็กและเยาวชนมีนิสัยการอ่านสูงขึ้นคิดเป็น 83.26% ซึ่งสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยด้านการอ่าน

ผลการจัดสนทนากลุ่มหลังการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยด้านการอ่านสำหรับเด็กและเยาวชนชุมชนบ้านหม้อ ตำบลเขวา อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม มีดังนี้

“รูปแบบการจัดกิจกรรมและผลที่ออกมามองเห็นได้ชัดในพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงของเด็ก เด็กมีความตั้งใจและสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมและยังสามารถนำกิจกรรมไปชวนน้องเล่นที่บ้าน ได้อีกด้วย ซึ่งกิจกรรมที่จัดเป็นการหล่อหลอมความรู้ให้เด็กค่อยๆ ซึมซับและสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ อยากให้มีการจัดกิจกรรมแบบนี้ต่อไปอย่างต่อเนื่องทุกสัปดาห์”

(สมทรง อรหันดา. 2553 : สัมภาษณ์)

“การเข้าร่วมกิจกรรมทำให้เด็กสามารถใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ไม่เอาเวลาไปเที่ยวเล่นอย่างอื่น หันมาสนใจในบริบทชุมชน อาชีพของท้องถิ่นตนเองมากขึ้น สามารถแสวงหาข้อมูลมาปรับปรุงและพัฒนาชิ้นงานให้ดีขึ้นซึ่งเป็นการสืบทอดอาชีพบรรพบุรุษไปได้ชั่วลูกชั่วหลาน”

(บุญมี อรุณ. 2553 : สัมภาษณ์)

“เป็นกิจกรรมที่ดี เด็กให้ความสนใจและให้ความร่วมมือดี เห็นควรขอความอนุเคราะห์ให้ผู้วิจัย ครู-อาจารย์ ช่วยสานต่อกิจกรรมให้ต่อเนื่องและทางเราจะจัดทำโครงการเพื่อของบประมาณสนับสนุนในการจัดกิจกรรม เพื่อตั้งเป็นศูนย์เรียนรู้สร้างนิสัยด้านการอ่านต่อไป”

(อาคม พรหมเกาช. 2553 : สัมภาษณ์)

“กิจกรรมที่จัดขึ้นมีรูปแบบที่น่าสนใจและจากที่สังเกตเด็กมีความตั้งใจ สนใจ มุ่งมั่นในกิจกรรมและงานที่ได้รับมอบหมายให้ทำอย่างต่อเนื่อง เช่นกิจกรรมการปั้นถ้าเราสังเกตดูเด็กจะตั้งใจให้ได้ผลงานที่ออกมา ถึงสิ่งที่ทำมาผู้ใหญ่จะมองว่าไม่สวยแต่ถ้าหากว่าเรานำ

ความคิดและจินตนาการของเด็กที่สร้างสรรค์ผลงานชิ้นนั้นออกมาและตัวผู้ใหญ่เองนำไปปรับปรุงสร้างชิ้นงานด้วยความเป็นมืออาชีพออกมาจะได้ผลงานชิ้นเยี่ยมได้ จากการเรียนที่ห้องเรียนและที่นี้จะแตกต่างกับเด็กจะชอบการเรียนรู้แบบนี้มากกว่าเพราะว่าเป็นอิสระทางความคิดเค้าสามารถที่จะทำอะไรก็ได้ไม่มีการถูกบีบบังคับ ถ้าเมื่อเด็กก็จะออกไปคล้ายกับการไปหาสมาชิกก่อนแล้วจึงกลับมาทำใหม่งานที่ได้รับมอบหมายชิ้นนั้นก็จะสำเร็จได้โดยที่ไม่มีใครต้องบอกให้เค้ากลับมาสานต่อ”

(จันทน์ อินทร. 2553 : สัมภาษณ์)

“หลังจากที่เด็กเข้าร่วมกิจกรรมแล้วจะมีความแตกต่างที่มองเห็นได้ชัดคือ หลังจากเลิกโรงเรียนมาจะรีบทำการบ้านแล้วไปเล่นกับเพื่อนและกิจกรรมที่เล่นกับเพื่อนก็จะเปลี่ยนไปจากเดิมก่อนเคยวิ่งเล่นซอหนากันแต่ปัจจุบันนี้จะเป็นการทนายปัญหา หรือกิจกรรมที่ต้องช่วยกันค้นคว้าหาคำตอบเสียมากกว่า”

(สายฝน อันเสนา. 2553 : สัมภาษณ์)

“เมื่อก่อนถูกขอรูดละครมากแม้กระทั่งโฆษณาที่จะตั้งใจรอ แต่เดี๋ยวนี้แม่นั่งดูละครแต่ลูกจะนำหนังสือมาอ่านแล้วเล่าให้แม่ฟังเมื่อเกิดข้อสงสัยก็จะถามนู่นถามนี่ตลอดเวลา”

(ใจ หวังทิวกลาง. 2553 : สัมภาษณ์)

“ได้ร่วมทำกิจกรรมกับเพื่อน ๆ สนุกดีค่ะ ได้เล่นเกมและอ่านหนังสือด้วยค่ะ”

(กัลยา บุญเหลือ. 2553 : สัมภาษณ์)

“ให้เล่นเกมสุภาพิตศุทธธรรมาได้ค้นคว้าหาคำตอบในหนังสือ ทำให้หนูเริ่มอยากอ่านเรื่องที่สนใจและทำให้หนูเป็นคนที่ชอบค้นคว้าหาคำตอบให้กับตนเองโดยการอ่านจากหนังสือมากขึ้นค่ะ”

(ลดาพร คำศิริรักษ์. 2553 : สัมภาษณ์)

“ผมมีน้องอยู่อนุบาลก็เลยอ่านหนังสือนิทานที่ผมเขียนเองให้น้องฟังได้ครับ น้องก็ตั้งใจฟังมากเลยเพราะว่าในเรื่องมีตัวผมแล้วก็น้องอยู่ด้วยครับ”

(กิตติศักดิ์ ศรีภพ. 2553 : สัมภาษณ์)